

Vasemmistoliiton valtuustoryhmän valtuustoaloite maksuttomasta aamupalatarjoilusta peruskouluihin

KV 22.02.2021 § 28

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä jätti 22.02.2021 valtuuston puheenjohtajalle valtuustoaloitteen maksuttomasta aamupalatarjoilusta peruskouluihin.

Päätös:

Lähetettiin kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

KAKOLK 17.06.2021 § 52

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 1.3.2021 § 101 siirtää asian kasvatus- ja koulutuslautakunnan valmisteltavaksi.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Vuoden 2019 kouluterveyskyselyn perusteella

- joensuulaisista 4. ja 5. luokkalaisista 27,6 % ilmoitti, ettei syö aamupalaa joka arkiamu (koko maassa 26 %)
- joensuulaisista 8. ja 9. luokkalaisista 38,7 % ilmoitti, ettei syö aamupalaa joka arkiamu (koko maassa 41,4 %)

Juuri julkaistussa Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan Policy Briefissä (2021:8) Tulevaisuuden kouluruokailusta lounasta ja välipaloja (aamulla tai iltapäivällä) tulee tarkastella kokonaisuutena. Joensuu on keväällä 2021 hakenut hankerahoitusta Opetus- ja kulttuuriministeriön Harrastamisen Suomen mallista. Suomen malli voi pidentää oppilaiden koulupäiviä ja Policy Briefissä esitetäänkin lainsäädännön uudistamista siten, että tarkoituksenmukainen kouluateria määritellään selkeästi täysipainoiseksi lounaaksi ja välipalaksi. Julkaisussa on useita muitakin ehdotuksia, jotka edellyttävät valtakunnan tason linjauksia ja rahoitusmallien pohtimista kouluruokailun kehittämiseksi.

Maksuttoman ja pienen maksun aamupalakokeilua on Joensuussa pilotoitu Pyhäselän yläkoulussa alueen nuorisotyöntekijöiden toimesta. Aamupalan yhteydessä nuorisotyöntekijä, kuraattori tai terveydenhoitaja olivat paikalla juttelemassa nuorten kanssa. Pilotti koettiin hyväksi mutta haastavaksi toteuttaa käytännössä nykyisillä henkilöstö- ja muilla resursseilla. Myös oppilaiden tasavertainen mahdollisuus osallistua aamupalalle ei toteutunut koulukyyditysten vuoksi. Kyydityksessä olevat oppilaat menevät suoraan koulutunneille eikä aikaa aamupalalle ole. Pilotissa nuorisotyöntekijät ostivat ruokatarvikkeet ja valmistelivat aamupalan. Suositusten mukaista aamupalaa ei kustannussyistä aina pystytty tarjoamaan ja ruokailu jouduttiin hoitamaan kertakäyttöasteilla.

Aamupalan valmistaminen sekä tarjoilu tulisi pilotin kokemusten perusteella ostaa Polkka Oy:ltä. Polkan toimittamien laskelmien mukaan peruskouluilla toteutettavan suositusten mukaisen (kasviksia, hedelmiä, marjoja, kuitupitoisia vähemmän suolaa sisältäviä täysjyväpuuroja, -leipää ja -leivonnaisia sekä rasvattomia ja vähärasvaisia maitovalmisteita) aamupalan elintarvikekustannukset olisivat vuositasolla 300 000-500 000 euroa riippuen aamupalan sisällöstä ja oppilaiden osallistumisprosentista. Henkilöstökustannukset olisivat vuositasolla noin 200 000 euroa. Aikuisten läsnäolo (valvonta ja keskustelu) aamupalan yhteydessä sekä koulukuljetuksiin liittyvät asiat, muun muassa kuljetusten aikaistaminen ja näistä aiheutuvat kustannukset tulisi ratkaista erikseen.

Joensuun hankehakemukseen Harrastamisen Suomen mallista on budjetoitu välipalakustannuksia sekä koulukuljetusten kustannuksia. Rahoituspäätös tulee ennen koulujen syyslukukauden alkua. Huomioitava, että kyseessä on kokeiluraha, joka ei takaa kattavaa välipalaa. Harrastamisen Suomen mallin

Joensuun ja valtakunnallisten kokemusten myötä tarkentunee millainen lounaan ja välipalan sisältävä kouluruokailun malli olisi sopivin ratkaisu.

Aamupalan tärkeys on yleisesti tunnustettu. Haasteeksi nousevat kuljetusjärjestelyt sekä palvelusta syntyvät merkittävät kustannukset. Mahdollinen aamupalan tarjoaminen on huomattava palvelujen lisäys ja se vaatii valtuuston talousarviolinjauksen.

Laajamittainen aamupalan tarjoilu kouluissa edellyttäisi valtakunnan tason linjauksia ja rahoitusmallien pohtimista kouluruokailun kehittämiseksi.

Valmistelijat: hyvinvointikoordinaattori ja koulutusjohtaja

Hyvinvointijohtajan päätösehdotus:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää

esittää kaupunginhallitukselle, että se antaa edellä esitetyn vastauksen vasemmistoliiton valtuustoryhmän valtuustoaloitteeseen maksuttoman aamupalan tarjoamisesta peruskoulun oppilaille kouluissa ja toteaa, että aloite ei anna aiheita toimenpiteisiin.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Katri Veikkolainen poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana ja Antero Puhakka poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen.

KH 09.08.2021 § 306

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

merkitä edellä olevan vastauksena Vasemmistoliiton valtuustoryhmän valtuustoaloitteeseen ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

KV 16.08.2021 § 99
1295/00.02.00.03/2021

Ehdotus:

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

merkitä edellä olevan vastauksena Vasemmistoliiton valtuustoryhmän valtuustoaloitteeseen ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Keskustelu:

Asiassa käytiin keskustelu, jossa kaksi valtuutettua käytti puheenvuoron.

Keskustelussa ei tehty päätösehdotuksesta poikkeavia esityksiä.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.